

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 03.10.1974, sp. zn. 1 Tzf 6/74, ECLI:CZ:NS:1974:1.TZF.6.1974.1

Číslo: 44/1974

Právní věta: O tom, že se ochranné léčení bude vykonávat během výkonu trestu odnětí svobody v nápravně výchovném ústavu (§ 72 odst. 4 i. f. tr. zák.), nerozhoduje soud v rozsudku, popř. v usnesení (§ 230 odst. 2, § 239 odst. 1 tr. ř.), jimiž se ochranné léčení ukládá. Takový způsob výkonu ochranného léčení může na podnět náčelníka nápravně výchovného ústavu nařídít předseda senátu (samosoudce) až ve vykonávacím řízení (§ 351 odst. 1 tr. ř., § 106 odst. 1 j. ř. s.).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 03.10.1974

Spisová značka: 1 Tzf 6/74

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Ochranné léčení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 72 odst. 4 141/1961 Sb. § 351 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 44/1974 sb. rozh.

O tom, že se ochranné léčení bude vykonávat během výkonu trestu odnětí svobody v nápravně výchovném ústavu (§ 72 odst. 4 i. f. tr. zák.), nerozhoduje soud v rozsudku, popř. v usnesení (§ 230 odst. 2, § 239 odst. 1 tr. ř.), jimiž se ochranné léčení ukládá. Takový způsob výkonu ochranného léčení může na podnět náčelníka nápravně výchovného ústavu nařídít předseda senátu (samosoudce) až ve vykonávacím řízení (§ 351 odst. 1 tr. ř., § 106 odst. 1 j. ř. s.).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR z 3. 10. 1974 sp. zn. [1 Tzf 6/74.](#))

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSSR proti rozsudku Nejvyššího soudu ČSR ze dne 19. února 1974 sp. zn. 1 To 3/74 Nejvyšší soud ČSSR vyslovil, že napadeným rozsudkem byl porušen zákon kromě jiných též v ustanovení § 72 odst. 4 tr. zák. a v ustanovení § 351 odst. 1 tr. ř. Napadený rozsudek, jakož i rozsudek krajského soudu v Praze ze dne 3. prosince 1973 sp. zn. 1 T 26/73 v celém rozsahu zrušil a krajskému soudu v Praze přikázal, aby věc obviněného V. K. znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem krajského soudu v Praze ze dne 3. prosince 1973 sp. zn. 1 T 26/73 byl obviněný V. K. uznán vinným trestným činem znásilnění podle § 241 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 6 roků, pro jehož výkon byl zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák.

Uvedený trestný čin shledal krajský soud ve skutku, že obviněný dne

10. června 1973 na břehu řeky Labe v katastru obce Mělník - Vehlovice násilím vykonal soulož na žákyni zvláštní školy A. K. nar. 25. června 1960.

K odvolání krajského prokurátora Nejvyšší soud ČSR rozsudkem ze dne 19. února 1974 sp. zn. 1 To 3/74 zrušil napadený rozsudek ve výroku o způsobu výkonu trestu odnětí svobody a podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařadil obviněného pro výkon uloženého trestu odnětí svobody do druhé nápravně výchovné skupiny. Zároveň podle § 72 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. uložil obviněnému ochranné protialkoholní léčení s tím, že toto léčení bude vykonáno během výkonu trestu odnětí svobody v nápravně výchovném ústavu. Odvolání obviněného Nejvyšší soud ČSR zamítl jako nedůvodné.

Proti tomuto rozsudku Nejvyššího soudu ČSR podal generální prokurátor ČSSR dne 15. července 1974 stížnost pro porušení zákona, v níž dovozuje, že napadeným rozhodnutím byl porušen zákon v ustanovení § 72 odst. 4 tr. zák. a § 351 odst. 1 tr. ř., když Nejvyšší soud rozhodl, že ochranné protialkoholní léčení bude vykonáno během výkonu trestu odnětí svobody v nápravně výchovném ústavu. Generální prokurátor v podané stížnosti pro porušení zákona navrhl, aby bylo vysloveno, že Nejvyšší soud ČSR, pokud v napadeném rozhodnutí stanovil, že ochranné protialkoholní léčení jím uložené bude vykonáno během výkonu trestu odnětí svobody v nápravně výchovném ústavu, porušil zákon v ustanoveních § 72 odst. 4 tr. zák. a § 351 odst. 1 tr. ř., aby tato vadná část napadeného rozhodnutí byla zrušena a bylo dále postupováno podle § 271 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen ve více směrech.

Nutno přisvědčit stížnosti pro porušení zákona, že Nejvyšší soud ČSR pochybil i při ukládání ochranného protialkoholního léčení.

Ze zjištění krajského soudu, majícího oporu v provedených důkazech, vyplývá, že obviněný spáchal trestný čin ve stavu, kdy byl pod vlivem požití alkoholických nápojů a že se oddává nadměrnému požívání alkoholu. Znalci psychiatři ve svém posudku hodnotili obviněného v této souvislosti jako osobnost s rozvíjejícím se alkoholismem a doporučili u něho ochranné protialkoholní léčení.

Krajský soud, jak správně vytkl Nejvyšší soud ČSR, pochybil, když za tohoto stavu neuložil obviněnému ochranné protialkoholní léčení s poukazem na to, že delší doba, po kterou obviněný bude ve výkonu trestu, a jeho nucená abstinence, jsou postačující. Tento názor je nesprávný, neboť skutečnost, že pachatel je ukládán dlouhodobý trest odnětí svobody, při jehož výkonu pachatel bude muset abstinovat, sama o sobě není důvodem k tomu, aby se neuložilo ochranné léčení, jsou-li k tomu jinak dány všechny podmínky.

Nejvyšší soud ČSR toto pochybení krajského soudu sice napravil tím, že k odvolání krajského prokurátora uložil obviněnému podle § 72 odst. 2 písm. b) tr. zák. ochranné protialkoholní léčení. Přitom však sám nepostupoval správně, když namísto toho, aby zároveň rozhodl o způsobu jeho výkonu, tj. zda ochranné léčení se vykoná v léčebném ústavu anebo ambulantně, vyslovil, že ochranné léčení bude vykonáváno během výkonu trestu odnětí svobody v nápravně výchovném

ústavu. Podle § 72 odst. 4 i. f. tr. zák. lze sice ochranné léčení vykonávat též během výkonu trestu odnětí svobody v nápravně výchovném ústavu, avšak o tom nelze rozhodnout přímo v rozsudku, nýbrž až ve vykonávacím řízení. Vyplývá to především z ustanovení § 351 odst. 1 tr. ř., podle kterého předseda senátu může nařídít, aby ochranné léčení bylo vykonáváno během výkonu trestu odnětí svobody, jestliže ochranné léčení bylo uloženo vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody a v nápravně výchovném ústavu jsou k výkonu takového léčení dány podmínky. (Bližší podrobnosti upravuje ustanovení § 106 odst. 1 instrukce min. sprav. ČSR z 5. 6. 1973 č. j. 417/73 - L, již se vydává jednacím řádem pro okresní a krajské soudy). V době, kdy soud rozhoduje o uložení ochranného léčení rozsudkem spolu s otázkou viny a trestu, nemůže však být soudu známo, zda v nápravně výchovném ústavu, v němž si obviněný má odpykat trest odnětí svobody, budou splněny předpoklady pro výkon ochranného léčení, protože v té době není ještě ani určeno, do kterého nápravně výchovného ústavu bude obviněný pro výkon trestu zařazen. Nesprávnost postupu Nejvyššího soudu ČSR je zřejmá i z hlediska aplikace ustanovení § 72 odst. 5 tr. zák. Podle tohoto ustanovení ochranné léčení potrvá, pokud to vyžaduje jeho účel, přičemž o propuštění z ochranného léčení po dosažení jeho účelu rozhodne soud. Trvání ochranného léčení nelze proto stanovit předem na určitou dobu. V případech, kdy ochranné léčení bude realizováno již během výkonu trestu odnětí svobody a účel sledovaný tímto léčením nebude splněn ukončením výkonu trestu, bude nutné, aby v ochranném léčení bylo pokračováno, ať již v léčebném ústavu nebo ambulantně. Postupem, jakého v daném případě použil Nejvyšší soud ČSR, by se tedy nepřipustně předem vymezovala doba trvání ochranného léčení bez ohledu na to, zda bude dosaženo jeho účelu. Tímto postupem porušil Nejvyšší soud ČSR zákon v ustanovení § 72 odst. 4 tr. zák. a § 351 odst. 1 tr. ř.